

VIERING VAN WOORD – GEBED – COMMUNIE DOMINICUSKERK UTRECHT
23^e zondag door het jaar
9 september 2012

GA OPEN

BEGROETING EN INLEIDING

Goede morgen u en jullie - gekomen van ver of van dichtbij, naar deze plek van even rust en bezinning. Langzaam trekt de zomer zich terug en maakt plaats voor de nazomer en de herfst. In de meeste parochies komt het nieuwe kerk-werk-jaar weer op gang, met alle liturgische, catechetische en diaconale activiteiten van dien.

De lezingen lijken daar naadloos op in te spelen met de aanmoediging van Jesaja in de eerste lezing: "Wees sterk en vrees niet!"

En in het evangelieverhaal de wens van Jezus van Nazareth aan de dove mens: "Open je!" – zet je oren open voor het bevrijdende woord.

Dat deze viering ons goed mag doen!!

GEBED

God, roepstem van oudsher, spreek ons aan dit uur
en zegen ons met durf en goede moed.
Laat ons zien - al was het maar voor even -
wat gij ons belooft, wat Gij met mensen wilt beginnen.
Doe ons verstaan - keer ons naar u toe.
Zie ons in deze wereld, geef een weg,
deze dag en de komende tijd. Amen.

BIJ DE LEZINGEN - Jesaja 35,4-7a; Marcus 7,31-37

Jesaja - Israels grote dichter - is helemaal op dreef.

Het is één en al redding, hoopvolle toekomst en nieuwe lente.

De dichter Huub Oosterhuis heeft dit beeld vastgelegd in een onsterfelijk lied:

" De steppe zal bloeien,
de steppe zal lachen en juichen.....

De ogen van de blinde en de oren van de dove zullen opengaan en de lamme zal springen als een hert. En dús volgt de oproep van vandaag: "Wees sterk en vrees niet!"

Mooie woorden en beloften, misschien té mooi. Het ideaal mag toch wel een beetje in de buurt van de werkelijkheid blijven!?! Nee, niet té mooi! Het is ook geen droom, geen visioen, het is een visie op onze mensensituatie van vandaag.

Dáár zal het heen moeten met de wereld en de samenleving, als mensen maar willen zien wat er werkelijk toe doet in het leven en als hun oren het goede bevrijdende woord maar willen horen.

VERKONDIGING

Het is een merkwaardig kort verhaal in het Marcus-evangelie. Jezus van Nazareth komt terug uit het heidense Tyrus en trekt naar het Meer van Galilea, dwars door de Decapolis, een anti-Joods gebied, waar een zoon van Israel niets te zoeken heeft.

Maar dan wordt er een dove bij Jezus gebracht, iemand die niet hoort en dus niets opvangt van Gods woord, iemand die bovendien "moeilijk en gebrekkig spreekt".

En hoe is zo'n situatie te rijmen met de aloude oproep uit Deuteronomium 6,4:

"S'ma Jisral!- Hoor Israel!"

Doofheid betekent, dat hij nauwelijks of helemaal niet communiceert met zijn omgeving, dat hij is afgesloten voor ieder menselijk contact, dat mensen hem weinig kunnen vertellen, vragen en leren. Hij neemt ook niet zelf het initiatief om naar Jezus toe te gaan.

"Daar werd iemand bij Hem gebracht" zegt de tekst.

En Jezus van Nazareth benadert een mens, die met stomheid is geslagen. Hij steekt zijn vingers in dove oren en brengt speeksel van zijn eigen spreekorgaan over op de tong van de man in een stille intimiteit en lichamelijke nabijheid.

"Effeta!" zegt Jezus in zijn vertrouwde Aramese taal, "Effeta! Open je!"

Niet zozeer als een gesproken goede raad – dat kan die dove man toch niet horen - maar als een daadwerkelijk gebeuren. En zijn oren gaan open en hij spreekt goed.

Hij gaat open voor het bevrijdend woord en doorbreekt de knellende banden, die hem gevangen willen houden.

Hij laat zijn eigen geluid horen en geeft stem aan het woord dat klinken mag!

Objectief zou je kunnen zeggen, dat het om een klassiek genezingsverhaal gaat, zoals dat te doen gebruikelijk is in de omringende streken en dus niet onbekend voor de toehoorders.

Maar Jezus onderscheidt zich van de wonderdoeners door zijn persoonlijke relatie met de dove man. Communicatie met niet-horenden kan alleen door middel van aandacht en fijngevoeligheid.

Hierbij denk ik aan de ervaringen van een collega pastoraal werkster in een doven-instituut. Met geduld en rust, met creativiteit en visuele middelen, maar vooral door liefdevolle aanraking en nabijheid kan de dove horen en de sprakeloze spreken.

De omstanders zijn verrast en in hun enthousiasme geeft Marcus ze het woord van Genesis 1,31 in de mond: "En zie, het is zéér goed!"

In de verschillende vertalingen is het omschreven met: "Alles heeft Hij wel gedaan!"

En de omstanders vervolgen: "Doven laat Hij horen en stommen spreken."

Zou Marcus werkelijk verwijzen naar de eerste lezing van vandaag uit Jesaja 35, 5:

"Dan zullen de ogen van de blinden worden ontsloten en de oren van de doven worden geopend"?

Maar al te grote jubel en enthousiasme verhindert te zien waar het in wezen om gaat.

Eigenlijk vind ik dat wel humoristisch in dit evangelieverhaal:

"... en hij kan normaal praten. Jezus gebiedt hun aan niemand iets te zeggen..."

Nou kàn de dove normaal praten en nu mag hij nog niet uitschreeuwen wat hem vóór op de tong ligt. En dat geldt ook voor de omstanders.

Ze móeten getuigen en verkondigen van wat ze hebben gezien en beleefd!

Maar Jezus wil geen sensationele beeldvorming rond zijn persoon in de zin van "Hij is de Messias, de Zoon van God en Hij kan alles!"

Het zal nog moeten blijken of Hij door de afgrond van lijden en dood heen kan, en vooral of zijn volgelingen mét hem door de afgrond van lijden en dood heen kunnen. Dan pas zul je Messias en een messiaanse mens zijn.

Marcus bewaakt als geen ander het Messias-geheim.

Dit genezingsverhaal is niet voor niets in het evangelie van Marcus terecht gekomen. Het is een beeldverhaal. Het gaat om het horen, om het opengaan, om opening in de geslotenheid en de ingekeerdheid van de dove man en - over de eeuwen heen - van ons, mensen. Het is een verhaal van Gods barmhartigheid en de onze en tegelijk van:

Wees niet met stomheid geslagen. Open je oren voor het bevrijdende woord, want dat is er! Hoor en zie naar de tekenen van de tijd en pak die op!

En wat hoop ik dan vurig op toekomst voor onze geloofsgemeenschappen en de politiek:

- dat er woorden blijven klinken, die elders niet klinken mogen,
- dat er ruimte zal zijn om te lachen en te huilen, te vieren en te lijden, zonder regels en oordeel van bovenaf,
- dat er ruimte zal zijn voor woorden van protest tegen geweld, armoede en de wil van de één boven die van de ander,
- ruimte voor vluchtelingen om hun woord te spreken,
- ruimte voor vrouwen en hun woord van ervaring,
- ruimte voor kinderen in hun onbevangenheid,
- ruimte voor ouderen in hun wijsheid van het geleefde leven.

Wat hoop ik dan vurig, dat de kerken in de wereld van vandaag een vrijplaats zullen zijn

- een oefenplek - om vooruit te lopen op wat nog niet is, om te gaan waar geen wegen zijn.

Wat hoop ik vurig dat de kerken in de wereld van vandaag plekken zullen zijn, waar wij als tochtgenoten en bondgenoten optrekken en elkaar ontmoeten.

Baptiste Tuin o.p.